

TEMAPLAN

Tema: Jordas Utvikling

Fag: Naturfag

Klasse: 10. trinn

Kompetansemål fra Kunnskapsløftet 2020:

- stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomener, identifisere avhengige og uavhengige variabler og samle data for å finne svar
- analysere og bruke innsamlede data til å lage forklaringer, drøfte forklaringene i lys av relevant teori og vurdere kvaliteten på egne og andres utforskinger
- bruke og lage modeller for å forutsi eller beskrive naturfaglige prosesser og systemer og gjøre rede for modellenes styrker og begrensinger
- delta i risikovurderinger knyttet til forsøk og følge sikkerhetstiltakene
- gi eksempler på dagsaktuell forskning og drøfte hvordan ny kunnskap genereres gjennom samarbeid og kritisk tilnærming til eksisterende kunnskap
- bruke programmering til å utforske naturfaglige fenomener

- beskrive hvordan forskere har kommet fram til evolusjonsteorien og bruke denne til å forklare utvikling av biologisk mangfold
- bruke platetektonikkteorien til å forklare jordas utvikling over tid og gi eksempler på observasjoner som støtter teorien

Kjerneelementer	Grunnleggende ferdigheter	Tverrfaglige temaer
Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter Jorda og livet på jorda	Muntlige ferdigheter, Skriftlig ferdigheter, Lese ferdigheter, Digitale ferdigheter, Regne ferdigheter	Demokrati medborgerskap, Bærekraftlig utvikling

Læringsmål

- Teorier om hvordan universet ble til
- Hva platetektonikk er, og hvordan det har formet planeten vår
- Hvordan vi kan vite hva som har skjedd før menneskene begynte å observere
- Hva som vil skje jordkloden i framtiden

Kjennetegn på måloppnåelse:

Lav kar 1 og 2	Middels kar 3 og 4	Høy kar 5 og 6
Kjenne til hva Big Bang er	Kunne reflektere rundt hvordan universet ble til	Kunne reflektere rundt hvordan universet ble til og sette det inn i et forskerperspektiv
Kjenne til hvordan tyngdekraften fungerer	Kjenne til hvordan tyngdekraften er med på lage stjerner og planeter	Kjenne til hvordan tyngdekraften er med på lage stjerner og planeter
	Kjenne til hvordan jorda og månen ble til	Kjenne til hvordan jorda og månen ble til
Vite hva måne og solformørkelse handler om	Kunne forklare forskjellen på solformørkelse og måneformørkelse	Kunne forklare forskjellen på solformørkelse og måneformørkelse
Kunne noe om hvorfor vi får ulike årstider	Kunne noe om hvorfor vi får ulike årstider	Kunne forklare hvorfor vi får ulike årstider på en god måte
Gjengi noen viktige punkter om hva kontinentalplater er og platedrift	Reflektere rundt hvordan kontinenter ble til ved hjelp av kontinentalplater i	Vise god innsikt og reflektere rundt hvordan kontinentalplater og platedrift kan forme land,

	bevegelse. Kjenne til ulike former for platedrift.	fjell og havbunn. Kunne navn på de viktigste vi har.
Kjenne til hvordan jorda er bygd opp	Kjenne til hvordan jorda er bygd opp	Kjenne til hvordan jorda er bygd opp
Kunne litt om naturkatastrofer og ekstremvær	Kunne litt om naturkatastrofer og ekstremvær	Kunne litt om naturkatastrofer og ekstremvær

Begreper:

Astroide, Baltika, Big Bang, Ellipse, Erosjon, Fusjon,

Galakse, Havbunnspredning, Jordskjelv, Jordskorpe, Komet, Kontinent, Kontinentaldrift,

Kontinentalplate, Laurentina, lava, mantel, melkeveien, måneformørkelse, Pangea,

Platedrift, Platetektonikk, Solformørkelse, Solsystem, Superkontinent, tidevann, tyngkraft

Univers, Årstid

Vurderingsform: Skriftlig prøve, muntlig vurdering/presentasjon

Egne notater: